

Detsember kinkis kottpimedada taeva

Ain Kallis

meteoroloog

Külmarekord jäi seekord püstitamata

Polnudki teist õieti! – öelnuks Tõnisson jõulukaise päikesepaiste kohta tänavu. Paljudel meist ei õnnestunudki selget taevast näha – pimedamat detsembrit on poole sajandi jooksul esinenud vaid kahel aastal. Kuusikul registreeriti päikesepaiste kestust kokku kaks tundi, Kagu-Eestis pisut rohkem. Detsembri esimene pool oli talviselt lumine, külma oli küll rohkem kui tavaliselt sel ajal. Olen täheldanud, et esimesel kümmepäevakul on peaaegu igal aastal olnud paar sulailmapäeva. Erandeid, nagu tänavu, on mitmekümne aasta jooksul juhtunud olema vaid paaril korral.

Lumi päästis pühad

Pidev külm ilm kestis Tartumaal novembrist alates 37 päeva. Sulale, täpsemalt vihmale, läks kuu keskel. Lumikate, mis Põhja-Eestis oli juba 15–25 sentimeetri paksune, sulas ülikiiresti ning näis, et maa jääbki poriseks. Mandri-Eesti asub valgete jõulude suhtes päris õnnelikus paigas – keskmiselt igast kolmest aastast on kaks valged. Londonis on aga vaid iga kaheteistkümnes jõuluaeg valge.

Tänavu päästis jõulumeeleolu lumi, mis õöl vastu 23. detsembrit tuli kui kahurist.

Eesti muutlikus kliimas võib jõululaupäeval tulla nii 5 °C sooja (nagu 1974. aastal) või 29 °C külma (nagu Tartumaal 1967. aastal). Tänavu oli “suurel maal” maastik kaunis kui pühadepostkaardil, õhus oli mõni kraad külma. Mustvees aga märgiti kogu Eesti kuu madalaimaks õhutemperatuuriks -24,4 °C. Saartel siiski püsisid ka plusskraadid. Alles mõni päev varem, 18. detsembril, registreeriti kuu maksimaalsed soojakraadid: Ristnas +7 °C ja Kärdlas +6,2 °C.

Vanasõna, et külm mardipäev toob külmad jõulud, läks väga napilt täide. Teisel jõulupühal keeras jälle sulale. Tugevad vihmad viisid lume kähku minema.

Vana-aasta õhtul oli lund veidi näha vaid Väike-Maarja ilmajaama väljakul. Teed–tänavad olid kontemurdvalt libedad, sest jääkonarused olid sageli veega kaetud. Aasta viimane päev oli siiski tahe, püsisid napid miinuskraadid.

Kirdes kõige külmem

Õnneks ei olnud nii külm kui 1978. aasta viimasel kuupäeval, mil Tartus mõõdeti -38,2 °C. Taevas oli (vähemalt Tartumaal) kaetud õrnade kiudkihtpilvedega, täiskuu ümber oli halo-rõngas.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oli päris harilik detsembrikuu, vast ainult pimedam kui tavaliselt.

Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudis arutati kogu territooriumi keskmiseks õhutemperatuuriks $-2,8\text{ }^{\circ}\text{C}$, mis on normist veidi kõrgem.

Kõige külmem oli Narvas ($-4,3\text{ }^{\circ}\text{C}$), kõige soojem Ristnas ($+0,6\text{ }^{\circ}\text{C}$). Sademeid nii vihma kui ka lumena oli üle kogu maa jaotunud päris ühtlaselt. Üle normi sadas Kagu-Eestis, kahjuks küll vesisel kujul.